

El preu de la costa

El pes del turisme en el PIB català és innegable. En depenen centenars de milers de llocs de feina. El sector de la construcció ha acompanyat l'activitat turística durant molts anys. I ho ha fet d'una manera incontrolada i massiva, destruint els entorns naturals. Més edificis, més turistes, més diners. L'equació era senzilla i indeturable. Però un model insostenible com aquest havia de caure pel propi pes. Aquests darrers anys s'ha començat a prendre consciència que el model de creixement costaner és desastrós per a l'entorn. Un estudi que ha dut a terme el Centre d'Estudis Avançats de Blanes (CEAB) i l'Institut Mediterrani d'Estudis Avançats (IMEA) va més enllà i pretén valorar econòmicament els ecosistemes de les zones costaneres del litoral mediterrani. La valoració ha tingut en compte tots aquells serveis ambientals que no tenen un mercat, és a dir, que s'obtenen gratuïtament de la natura. Aquí hi trobaríem la fixació de CO₂, la producció d'oxigen, el valor estètic i els aspectes recreatius.

La natura ens ofereix tota una colla de béns que ens surten de franc: platges i boscos, per exemple. Ningú no ens pot impedir l'accés a un entorn

Quant valen els ecosistemes de la costa dels Països Catalans? El Centre d'Estudis Avançats de Blanes i l'Institut Mediterrani d'Estudis Avançats detallen el valor econòmic de la costa mediterrània en un estudi presentat al segon congrés estatal de biodiversitat, que va tenir lloc al febrer.

natural i gaudir d'allò que ens ofereix. Però quin rèdit es deriva de l'activitat econòmica que hi té lloc? Això forma part de l'anomenada economia ambiental. "A les administracions els encanta posar valor a les coses; de

fet, només et fan cas si els parles de xifres", afirma Rafael Sardà, un dels autors de l'estudi. Sardà, investigador del Centre d'Estudis Avançats de Blanes, considera que fins ara la gestió de la costa ha estat "demoníaca", i lamenta que, malgrat tenir una nova llei de costes, la gestió és la mateixa que fa quaranta anys.

Segons les dades aportades al congrés, els ecosistemes de la costa catalana ofereixen serveis equivalents a 2.750 milions d'euros anuals. En el cas de l'illa de Mallorca, el valor anual dels serveis arriba a 1.430 milions d'euros si ens basem en xifres de l'any 2004. L'estudi dels ecosistemes de les costes catalanes s'ha basat en 699 quilòmetres lineals de costa i vora 930.000 hectàrees analitzades. Per analitzar les dades de la costa mallorquina, els investigadors han tingut en compte 721 quilòmetres lineals i unes 373.000 hectàrees de terreny. Cal tenir en compte la plus-vàlua que implica tenir activitat econòmica en un paratge natural privilegiat. Es tracta d'un valor afegit gratuït per als negocis que s'hi situen. L'estudi, presentat al segon congrés estatal de biodiversitat de Blanes, encara és en període de validació. Hi van participar Joan Martínez-Alier (catedràtic de la UAB), Fernando de la Calle (Pharma-Mar, Grup Zeltia), Francisco Pugnaire (investigador del CSIC) i Rafael Sardà.

Resultats en revisió contínua.

Un dels motius pels quals encara no hi ha un acord és la discrepància sobre quins mètodes s'han de fer servir per quantificar el valor dels béns i serveis que ofereix gratuïtament la natura. El mètode emprat pels investigadors de Blanes va néixer als Estats Units i es basa a valorar cada servei d'una manera independent. Un altre mètode que es pot aplicar és el de valoració contingent, és a dir, mesurant què estaria disposada a pagar la gent per gaudir dels béns naturals. També hi ha una branca d'estudi consistent a mesurar quin cost implica desplaçar-se fins a un entorn natural que presta un servei a cost zero.

Els investigadors del CEAB també s'han nodrit de dades de zones amb característiques similars a la costa catalana. Es tracta d'agafar una mitjana

El port i la badia de Palma.

La platja de s'abanell, a Blanes.

de valors semblant a la de la zona en la qual se centra l'estudi. Els investigadors del CEAB només disposen de xifres pròpies, sense inferències, de la platja de s'Abanell de Blanes. En aquests moments és l'àmbit principal d'estudi del CEAB. L'objectiu final és fer una valoració argumentativa del benefici econòmic que entre tots traïem dels paratges naturals.

Mala gestió de les costes. El creixement econòmic de les zones costaneres ha anat de bracet de la massificació d'habitatges. "Per sort, hem entès que potser arribem a un punt sense retorn", diu Sardà. L'estudi

acomplert pel CEAB també té l'objectiu de demostrar el perjudici econòmic que poden causar les pèrdues d'espais naturals. "Si perdem serveis naturals gratuïts (una platja, per exemple), després els acabarem pagant", remarca Sardà. L'investigador defensa que si es perd una platja, que té la funció de protegir la costa, entre moltes més, cal recuperar l'espai natural que hem perdut. I això costa més diners que no pas preveure possibles danys ambientals.

La gestió de costes de l'estat espanyol no és gens satisfactòria, segons Sardà, que n'explica el motiu: les competències. Les directives de les Nacions Unides i del Consell Econòmic

Europeu recomanen la gestió per processos. En canvi, a l'estat espanyol tot es gestiona per mitjà de competències. I com que no queden clares les limitacions de cada institució (govern espanyol, Generalitat i ajuntaments), acaba passant que no s'ataca realment el problema de la gestió sostenible de costes. Segons Sardà, tampoc no s'aborda com cal la problemàtica dels rius, que són cabdals a l'hora de mantenir l'equilibri ambiental de la costa. "Ara per ara, no es prenen bones decisions en aquest sentit", conclou Sardà.

Oriol March Ledesma

Llibres per a l'hivern
Edicions 3i4
València

Carme Pérez Aparicio
Voluntat i Guerra de Successió
Bibliotecari d'Amor i Investigador
La fi del Regne de València

BIBLIOTECA MINOR
BORJA
Teatre borgià 1
Alexandre VI, Julió Verne
El Conde de Elmore, una tragèdia colonial
Enric VIII, Oskar Panizza
El bar de Gandia, Chomsky

JOSEP M. SAGARRA
TEATRE 2
CANÇÓ DE TAVERNA
EL MATRIMONI SECRET
EL PIC DE LES GASTÈRES
CANÇÓ D'UNA NIT D'ESTIU
LES VEUS DE LA TERRA
FIDELITAT
OBRA COMPLETA
16